

Center for Forebyggelse i praksis

KL

Intro
v. KL

Folkesundhedsportal & Sundhedsfremme- og forebyggelsesanbefalinger
- Katrine Strøjer Madsen, Digital Sundhedsdanmark
- Hanne Vibjerg og Louise Stage, Sundhedsstyrelsen

Paneldrøftelse – Hvordan kan kommuner bruge de nye værktøjer?
- Kristine Stange, Sundhedschef, Viborg Kommune
- Nathalie Hjorth Pedersen, Sekretariats- og afdelingsleder, Ishøj Kommune
- Joanna Phermchai-Nielsen, Sektionschef, Digital Sundhed Danmark

Chat – Spørgsmål fra deltagerne
- Katrine Strøjer Madsen, Digital Sundhedsdanmark
- Louise Stage, Sundhedshedsstyrelsen

Afslutning
- v. KL

Folkesundhedsportal og Sundhedsfremme- og forebyggelsesanbefalinger

Et første indblik i, hvordan data og faglige anbefalinger kan understøtte kommunernes tværgående folkesundhedsarbejde

KL Folkesundhedsuge

3. November 2027

Tværgående tilgang til sundhedsfremme fra 2027

Sundhedslovens § 119

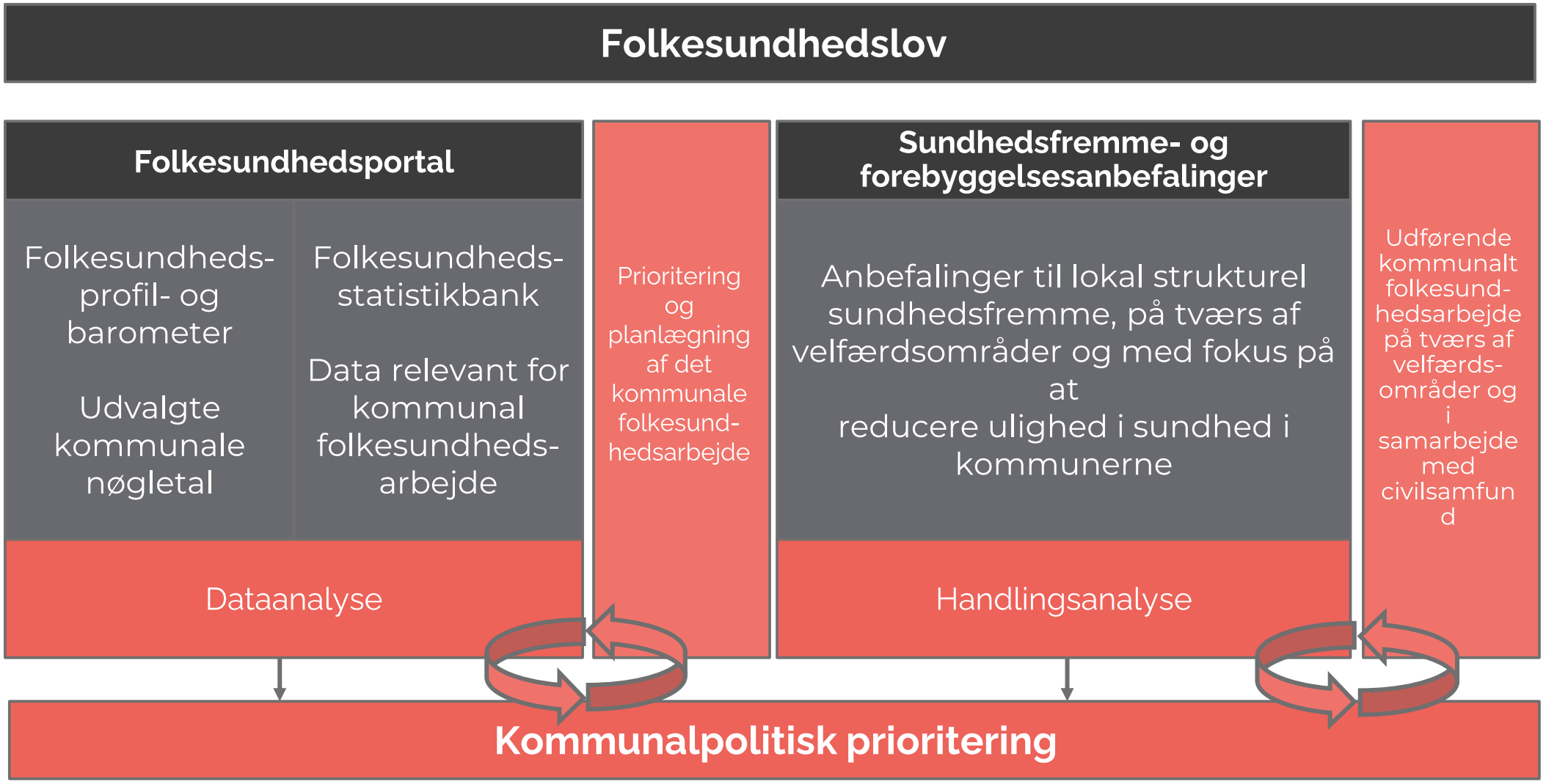
- Fokus på (individrettede) **tilbud** fx nikotinafvænningsforløb og forebyggende samtaler om alkohol
- Et arbejde, der foregår i sundhedsforvaltningen (kommuner, **borgerrettet**) og sundhedsvæsenet (regioner, **patientrettet**)

Folkesundhedslov

- Fokus på rammer og samfundsstrukturer – **strukturel sundhedsfremme og forebyggelse**
- **Dataunderstøttet prioritering** og planlægning på tværs af kommunens velfærdsområder
- Inddragelse af civilsamfund, lokale boligområder m.fl.

Koncept for analyse og prioritering inden for kommunalt folkesundhedsarbejde

Folkesundhedsportalen består af tre produkter

Tre produkter – tre formål

Folkesundhedsprofil

Primært formål:

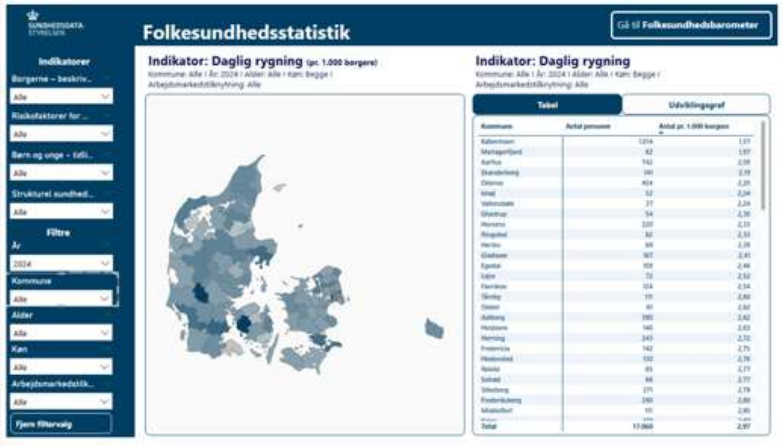
Overblik over centrale data for egen kommune – oplæg til politisk dialog

Folkesundhedsstatistik

Primært formål:

Mulighed for fordybelse, analyser og dokumentation. Sammenligning på tværs

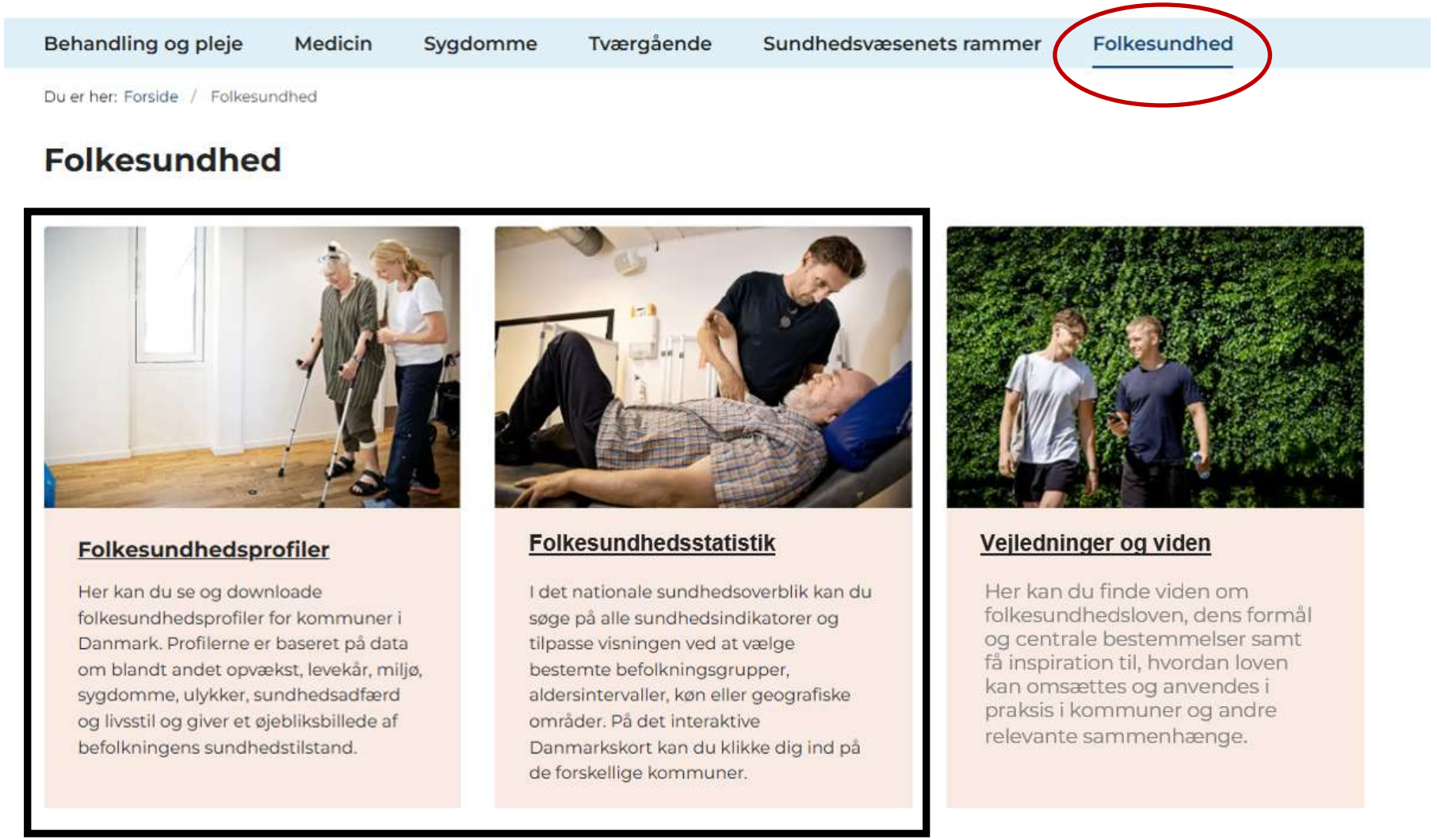
Folkesundhedsbarometer

Primært formål:

Udvalgte nøgletal og fokus på kommunens egen udvikling

Vejen ind – hjemmeside – sundhedsdatabank.dk

Folkesundhedsprofil

UDKAST

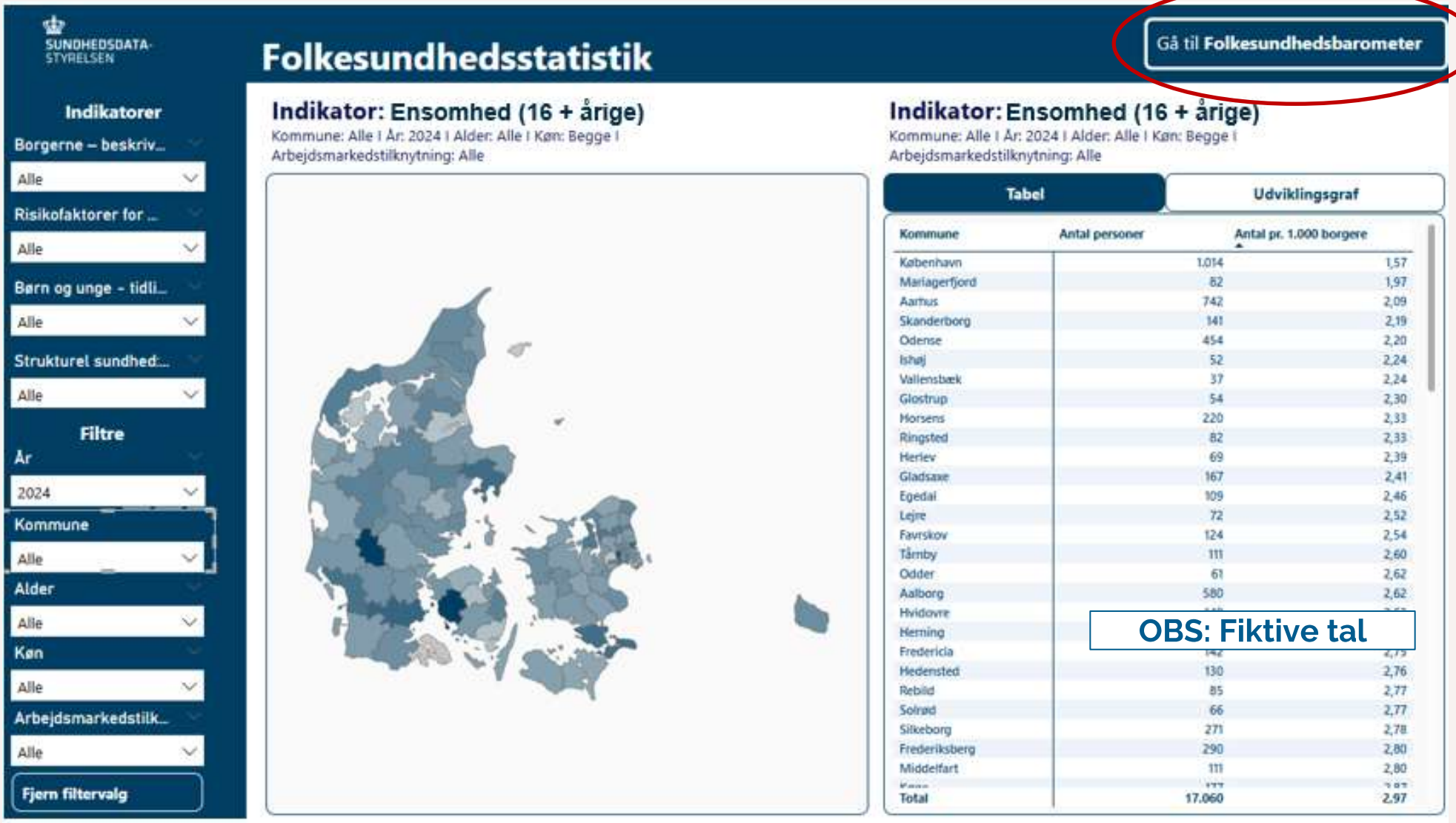

Folkesundhedsbarometer fremgår af sidste side i folkesundhedsprofil

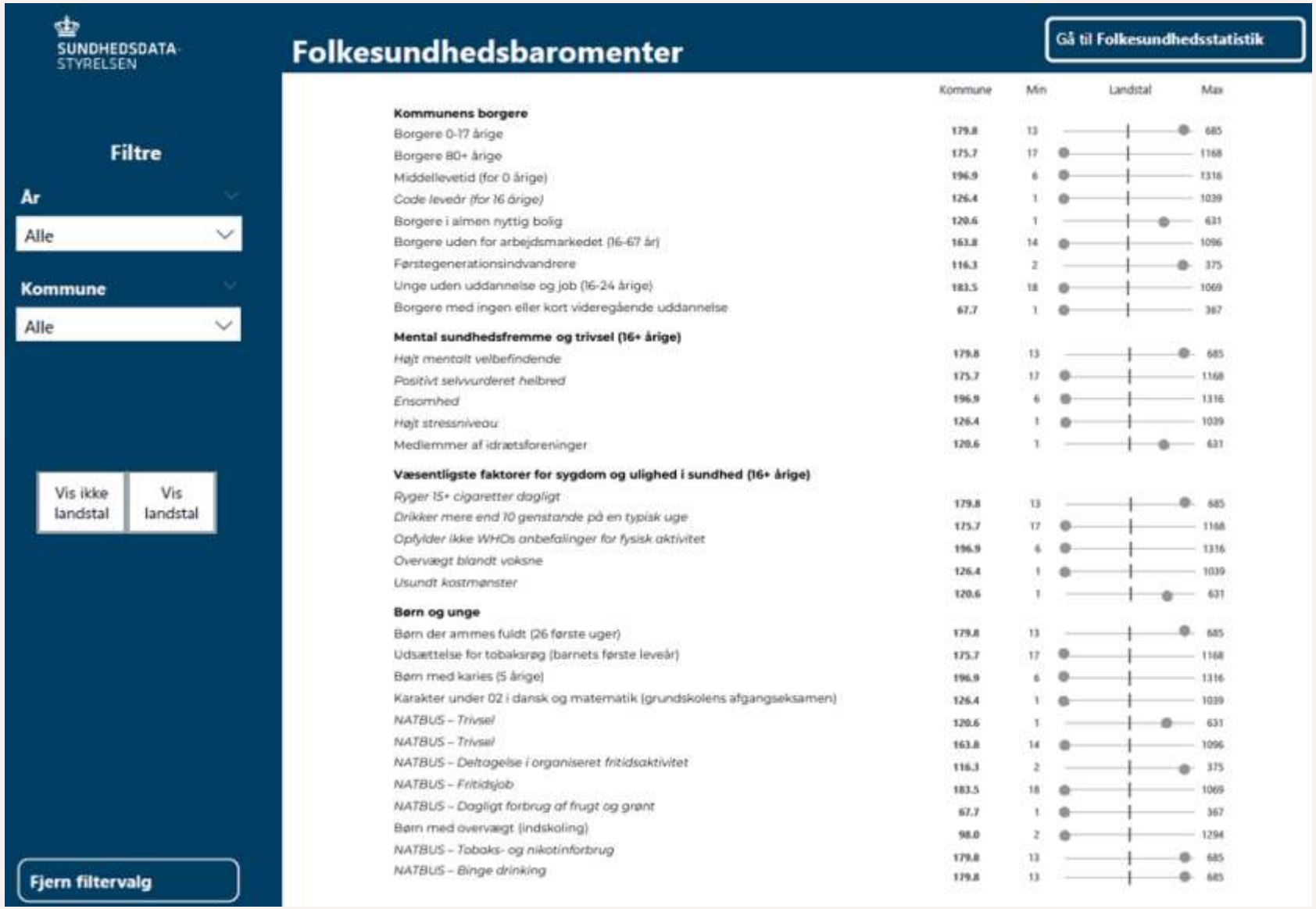
Folkesundhedsstatistik

Fordybelse i data og undersøgelse af fokusområder

Folkesundhedsbarometer – udvalgte nøgletal

- Til højre ses barometeret som et selvstændigt værktøj i Folkesundhedsstatistik
- Af barometeret fremgår **de nøgletal som pt. arbejdes med at medtage i barometeret**

OBS fiktive tal

Note: Nøgletal i barometeret angivet i kursiv viser, at data stammer fra en stikprøve fx Den Nationale Sundhedsprofil,. De resterende data er registerdata.

Temaer i Folkesundhedsbarometer

UDKAST

Tema 1-2

Tema 1: Kommunens borgere (demografi)

- Det er relevant for kommunen i prioritering og planlægning at være opmærksom på borgersammensætningen i kommunen.
- Eksempler på nøgletal
  - *Gode leveår (for 16-årige)*
  - *Unge uden uddannelse og job (16-24årige)*

Tema 2: Mental sundhedsfremme og trivsel

- God mental sundhed er en væsentlig beskyttende faktor for sygdom ligesom en god fysisk sundhed.
- Borgere med langvarig dårlig mental sundhed har en højere risiko for udvikling af sygdom (specielt hjerte-kar-sygdom, depression og angst) og for at dø tidligere end borgere med høj grad af mental sundhed
- Denne gruppe borgere også øget brug af sundhedsydelser, kortere uddannelse og svagere tilknytning til arbejdsmarkedet
- Eksempler på nøgletal
  - *Ensomhed, (16+årige, NAT-SUP)*
  - *Højt mentalt velbefindende (16+årige, NAT-SUP)*
  - *Medlemmer af idrætsforeninger (evt. 18+årige)*

Temaer i Folkesundhedsbarometer

UDKAST

Tema 3-4

Tema 3: Væsentligste faktorer for sygdom og ulighed i sundhed

- De væsentligste faktorer for sygdom, tidlig død og ulighed i sundhed i Danmark.
- Det er vigtigt, at risikofaktorer er en del af profil og barometer, da kommunerne skal kende forekomsten af disse for at kunne foretage dataunderstøtte prioritering af indsatsområder
- Eksempler på nøgletal
    - *Ryger 15≤ cigaretter dagligt (16+årige, NAT-SUP)*
    - *Opfylder ikke WHO's anbefalinger for fysisk aktivitet, (16+årige, NAT-SUP)*
    - *Usundt kostmønster, Lav score på kostmønster (16+årige, NAT-SUP)*

Tema 4: Børn og unge

- Den gode start på livet kan betragtes som en forudsætning for at kunne indfri barnets fulde potentiale
- Børn, der vokser op i hjem, hvor forældrene har alvorlige økonomiske og sociale problemer, har større risiko for at få en lang række sygdomme og andre sundhedsmæssige og sociale problemer senere i livet. Det gælder også børn, hvis opvækst har været præget af meget konflikt inden for hjemmets fire vægge – såsom vold eller voldsomme skænderier.
- Eksempler på nøgletal
    - *Andel med karakter under 02 i dansk og matematik*
    - *Deltagelse i organiseret fritidsaktivitet (NAT-BUS)*
    - *Rusdrikning (16 årige/ungdomsuddannelse, NAT-BUS)*

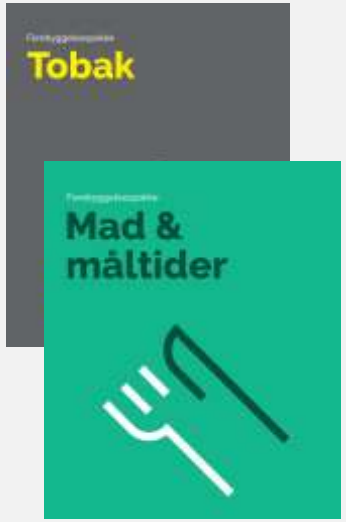
Sundhedsstyrelsens sundhedsfremme- og forebyggelsesanbefalinger

Hvorfor nye anbefalinger?

- Folkesundhedsloven skal understøtte et mere systematisk arbejde med folkesundhed
- Sundhed og trivsel skabes på tværs af kommunernes velfærdsområder
- Strukturel forebyggelse og mindre ulighed i sundhed er centrale ambitioner

Fra forebyggelsespakker til nye anbefalinger

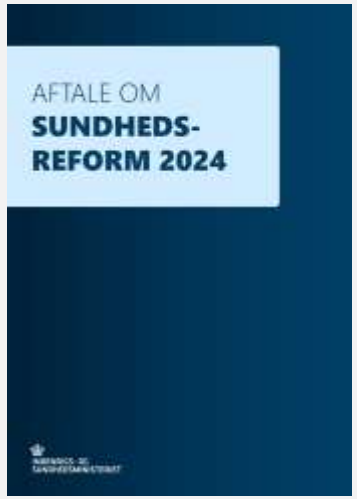
2012/2018
Nye opgaver i kommunerne.
Forebyggelsespakker udgives og revideres

2023:
Dialog med kommuner om sundhedsfremmende og forebyggende arbejde og behov og anvendelighed

2024/2027:
Aftale om sundhedsreform og kommende folkesundhedslov

2026-2027:

Nye anbefalinger udvikles

Vi viderefører viden og erfaringer – og gentænker konceptet og anvendelsen

Hvad skal anbefalingerne kunne?

Sætte retning

Et fælles fagligt grundlag for lokalt folkesundhedsarbejde

Prioritere

Understøtte valg af indsatser med væsentlig betydning

Skabe sammenhæng

Styrke samarbejde på tværs af forvaltninger og med civilsamfund

Tilpasses lokalt

Give rum til forskellige kommunale vilkår og behov

Hvad lægger vi vægt på i udviklingen?

Formålet er at styrke den samlede folkesundhed i Danmark, så flere borgere lever et sundt og langt liv

- Handlinger med fokus på **strukturel forebyggelse og beskyttende faktorer,** der skaber rammer om et meningsfuldt, sundt og aktivt liv
- De faktorer der bidrager mest til **sygdomsbyrden** i Danmark
- Handlinger der styrker **den gode start på livet**, og sundhed og trivsel **gennem hele livet**
- Handlinger der skaber mere **lighed i sundhed**
- Samarbejde **mellem kommunale forvaltningsområder** samt mellem kommune og **civilsamfund**

Udsnit af figur 1.2.2 med de fem risikofaktorer med størst tab i befolkningens middellevetid. Fra Sundhedsstyrelsen 'Sygdomsbyrden i Danmark – risikofaktorer'. 2022

Sundhedsstyrelsens sundhedsfremme- og forebyggelsesanbefalinger

Udvalgte faktorer
Tobaks- og nikotinforebyggelse, alkoholforebyggelse, fremme af sunde madvaner, fremme af fysisk aktivitet, mental sundhedsfremme og trivsel

Kommunale arenaer
Dagtilbud, skoler, ungdomsuddannelser, socialområdet, beskæftigelse, teknik & miljø, kultur & fritid, ældre- og sundhedsområdet

Tværgående emner
Social ulighed i sundhed, data & monitorering samt samarbejde med civilsamfund og lokalsamfund

Fokusområder
Anbefalinger på tværs af risikofaktorer og forvaltninger, beskyttende faktorer, samarbejde med civilsamfund og lokalsamfund og kommuners arbejde med strukturelle rammer og indsatser

Udarbejdelse af anbefalingerne

Fagligt grundlag

Eksisterende viden, erfaringer og anbefalinger

↓

Dialog og kvalificering

Følgegruppe, styrelser, kommuner, lokal- og civilsamfund, øvrige aktører

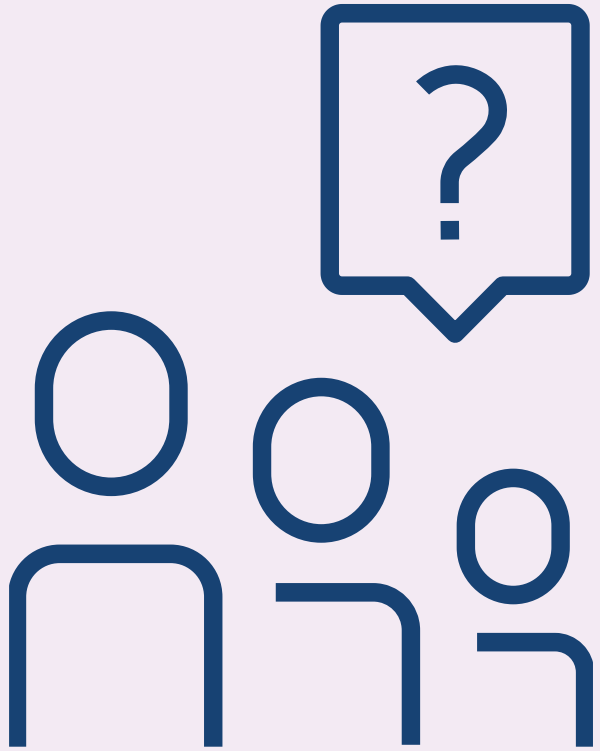
↓

Samlet udarbejdelse

Sundhedsstyrelsen vurderer input og udformer anbefalingerne

Inddragelsen foregår løbende og parallelt med udviklingen

Spørgsmål

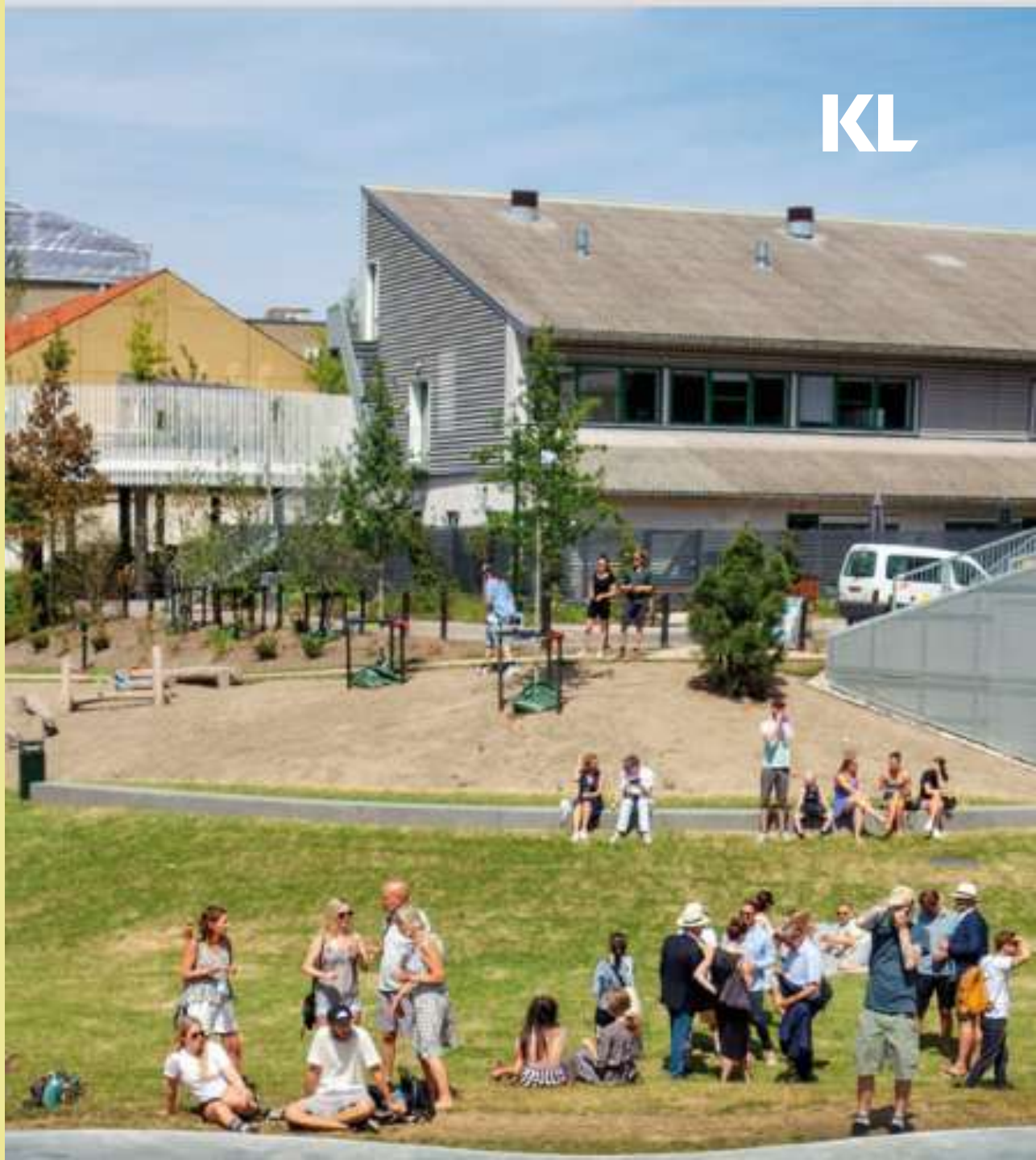

I morgen er der fokus på, hvorfor folkesundhed fortsat er en vigtig dagsorden.

Podcast: ”Hvorfor er folkesundhed stadig vigtig og hvorfor det er et fælles ansvar?” med deltagelse af Pernille Beckmann, Vibeke Koushede og Anders Nedergaard.

Artikel: ”Sundhed er mere end sundhed”

af Anna Paldam Folker, Statens Institut for Folkesundhed

Sundhed Forebyggelse Lovgivning

Folkesundhedsugen 2026

Med afsæt i Folkesundhedsugen 2026 sætter KL fokus på elementer i den kommende Folkesundhedslov, og hvordan kommunerne kan arbejde med dem for at fremme sundhed, skabe flere gode leveår og mindske ulighed i sundhed blandt deres borgere.

